

Mili bratje Slovenski! *) V imenu Slovincov na Dunaji.

Dolgo časa je tvrda stena med ljudstvom in Cesarjem stala. Vsak glas za polajšanje k milimu sercu našiga Vladarja je od te stene žalostno in votlo v serca narodov nazaj bobnil. Zastonj so bile prošnje, zato so se nevoljni serca vnele, jeze šum in grozivni krik proti brezvestni steni doni, kri ulice Dunajske žari, in stena pade. Svoboda nas bode prihodnje osrečila, ako se bomo nje vredne obnašali. Ogri, Čehi, Poljci, Horvati, Slovenci in Dalmatinci, vsi narodi avstrijskiga cesarstva so se čez svoje potrebe posvetovali, in so jarm nemških stisk razdjali. Pervo je, de svobodni mož domovino, svoj jezik in narod goreče ljubi in to ljubezen v djanji za korist — občni blagor rojakov in svoje mile domovine pokaže. Zatorej pridéjo od vsih krajev vsih deželá poslani miloserčnosti Cesarja prositi — in kakor skušnja kaže — tudi zadobiti, kar za srečo svojiga naroda potrebno spoznajo.

Oh serčni bratje Slovenski! solze nam po licih derejo, ko pomislimo, de le naša — naša lepa Slovenja je zapušena sirota, in pod starim jarmom zdihuje. Od dne do dne smo Slovenski sinovi na Dunaji čakali, de bódemo zamogli tudi nje poslani na vesele serca stisniti, na serca, ktere so 13. 14. in 15. sušca tudi za Slovenjo na Dunaji vojaškim puškam in kanonom nasproti stale; ali naše čakanje je bilo zastonj, zastonj je bil za korist Slovenje kervavi dar! —

Hvala in slava tebi, dragi brat Slovenski! gospod Majer! kateri si z gorečo besedo iskreni čut za naš slovenski jezik po Novicah oznanil. — Res je pervo in naj potrebniji namesto ptujiga jezika — Slovenski jezik v šolah in kancelijah vpeljati; sej večstoléta skušnja kaže, kako malo sadu nam je nemšina prinesla. Če Slovenec dve ali tri léta nemško solum obiskuje, kmalo, ko domá ostane, nemško pozabi, slovenskiga se pa ni učil — torej nima družiga od tacih šol, kot zgubljeni čas. Slovenec ima bister um, tode nerazumljivi jezik ga v tamó tlačí.

Potrebno je Slovenski jezik v kancelijah vpeljati, kér vsi izobraženi narodi spoznajo, de je potreba očitnih sodbá (Oeffentliches Gerichtsverfahren). Kaj bo pa očitna sodba v nemškem jeziku Slovincu pomagala, ki le slovensko razume, in to je pri vsih kmetih. **) Ti so jedro naše domovine in večí del prebivavcov; za nje se mora skerbeti, de bodejo izobraženi in čez njih pravice vgotovljeni.

Trudite se Slovinci, kateri našo domovino ljubite, de tudi Slovenje poslani izmed krepkiga ljudstva se milimu prestolu našiga Cesarja bližajo. Poslani izmed krepkiga ljudstva, kér naši dozdanji stanovi nam še niso nič domorodniga duha pokazali.

Zdaj je čas za narod skerbeti; kadar se bo veliki zbor na Dunaji sklenil, od ustave (konstitucije) govoriti, bode prepóžno. — Pridite mili bratje, z neizrečljivimi željami vam serca Slovincov na Dunaji naproti bijejo. — Sej polni jih tista kri, ki se po vaših žilah toči, po žilah Krajncov, Štajarcev, Korošcov in Primorcev. Vsi smo bratje, prosimo milostljiviga Cesarja — našiga očeta Ferdinanda, de nas, oh že predolgo ločene — pod enim vladarstvom sklène. Gotovo

*) Pricijóci sostavek smo iz Dunaja prejeli, ko so bile Novice za pretéklo sredo že natisnjene. Nadjamo se, de tudi danes prepóžno ne pride. Sicer pa današnji list na znanje da, de tudi mi Krajnci ne spimo, ampak de se poganjamo za slovenske pravice, čeravno ne tako glasno, kakor nekteri želé, pa vunder enako goreče kakor drugi.

Vredništvo.

**) Izgovor, de naš jezik še ni za kancelije, je prazni izgovor, in zamore le od tacih priti, kateri ga ne umejo govoriti, in nimajo volje se ga učiti.

Pisatelj.

nam bode dovolil, sej vé, de eniga podložniga ne zgubi, ampak de v sklepu in zlogi celiga Slovenskiga naroda, se mu nova moč rodi. V sedanjih časih se vse zediniti želi, kar je eniga naroda, in se bode zedinilo. Nemilo je krojiti s silo, kar se po kervi, sercu in jeziku véze.

De bodejo prihodnje naprave noviga vladanja v resnici za našo domovino koristne, morajo našimu ljudstvu primerjene biti. Postave in deržavne naprave, ako hočejo k pravi sreči peljati, ne smejo s silo od eniga ptujiga naroda na nas preložene biti, to moč naroda kvari. Temuč morajo navadam, mislim in djanju podložnih naravnane, tedaj iz ljudstva vzete biti. To se pri nas do zdaj ni zgodilo, — ptuji jezik je s ptujim glasam ptuje reči oznanoval, ali je čuda, de smo tako malo sadú prinesli!

Iskreni rodoljubi! kateri ljudstva lastnosti in potrebe poznate, zedinite se, prevdarite korist in blagor naše mile Slovenje, in pridite kmalo, dokler je še čas od vsih Slovincov na Dunaj k dobrimu Očetu Ferdinandu; upati smemo, smemo gotovi biti, de nas bode vse Slovence Krajnce, Štajarce, Korošce in Primorce — spoznaje naše — potrebe uslišal in dolgo s silo ločene brate sklenil.

Varvajmo se dalje, de nas ne bodo zopet nemški deržavni vezi (deutscher Bund) pritisnili. Kar je skoz veliko lét v Avstriji se slavniga godilo in napravilo, je od Slovanov prišlo, Slovani zdaj tudi svojo kri na Laškim prelivajo, zgodba pa krivična, ktere list Nemci v rokah deržé, le Nemcam vse pripiše! Temu se mora pomagati!

Ozrimo se na Nemško politiko, ktera se zmiraj bolj očitno pokaže. Prusovski kralj je Póžno iz svoje oblasti spustil, o temu: de se bodo Poljci sami Rusam branili, Nemci pa za njih herbtam stali. Nemci vedó, de je veliki del Avstrije Slovanski, pa ga hočejo ki nemški deržavni vezi potegniti, de bi hrabri vojšaki Slovanski še dalje za nemško slavo se bojevali. Bratje! slavo, zgodbe spomin, skorej narodnost smo zgubili, le jezik je še ostal, in ta je že tudi v nevarnosti. V serce nam posebno zdej doné krepke besede našiga slavniga Koseskiga:

Gani se! komur je mar zahvale prihodnjiga vnuka,
Gani se! kogar je sram zasmehovanja rodú!
Ako boli vas osobnih besed ostrupeno želó
Z umam orožite se, ne bojte se znoja na čelu!
Urno tedaj kresavnike v dlan, zedinite iskre,
Dajte zasvetiti luč, množite, širite plam.
Mnogo ledine je še, mnogo je križama rok,
Ganite jih, otrebite mah domovine do jedra,
Dvignite serčno zaklad slovenskiga dlana in uma,
Biti slovenske kervi bodi Slovence ponos!

Martin Semraje, pravdoslovec.
A. Globočnik, pravdoslovec.

Slovenskim vinorednikom!

(Konec.)

Kdor si gorico na novo zasaditi hoče, naj si omisli že ukoreninjenih terti, katerih si v Gradcu lahko zbere, 100 za 2 gold. in pol. Kdor pa hoče svoj stari vinograd scasama poboljšati, naj vsako léto tisto staro tersovje, ktero drugo léto pogrobati misli, in ktero to léto celo malo dobička obeta, pocépi ali popélea, in obljubim mu, de bo že pervo jesen grozdje na novim žlahtnim tersu vidil; tode dozorelo mu še ne bo. Spomladi pa pride ta terta na versto, grobati jo.

Gospodar bo brez škode, kér ima že v drugim létu močen žlahten ters, ki mu bo gotovo dolgo v veselje, kér precép rodovitnost terte na deset lét neizrečeno povzdigne! Kér pa neki kopači pelcan kerhek ters radi vlomijo, se to privarje, ako se dolga rozga za večp vzame z petimi ali šestimi očesi in tako ters pelca in pogroba ob enim. Odkóplje se tedaj ters práv globoko